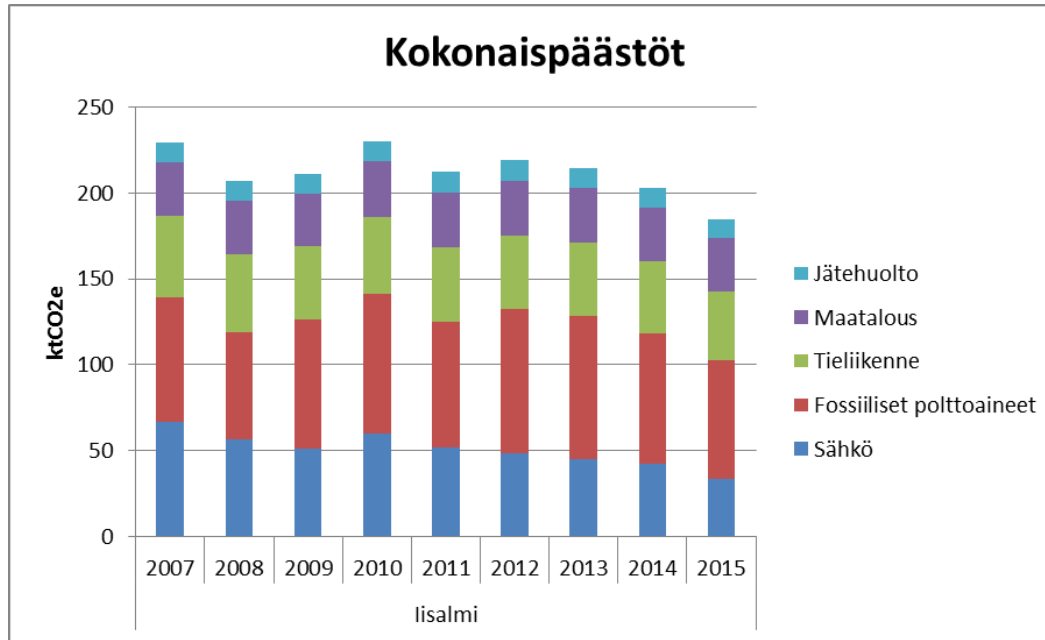

Resurssiviisauden indikaattorit lisalmelle

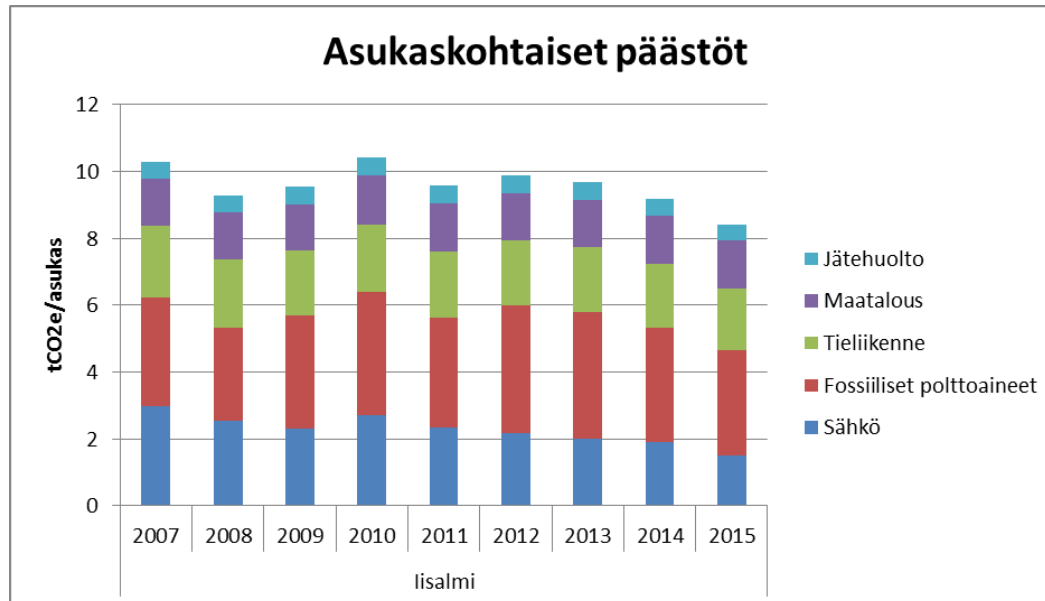
FISU-palvelukeskus

lisalmen kasvihuonekaasupäästöt (1/4)

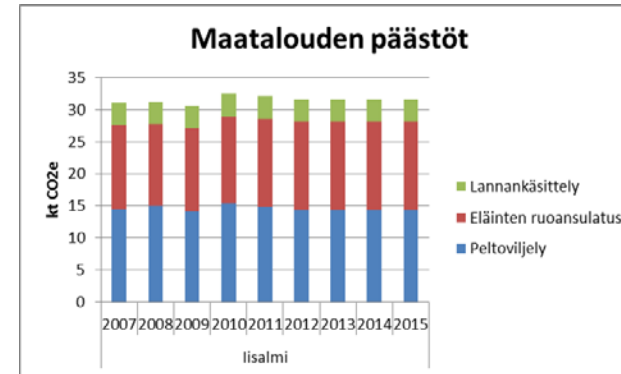
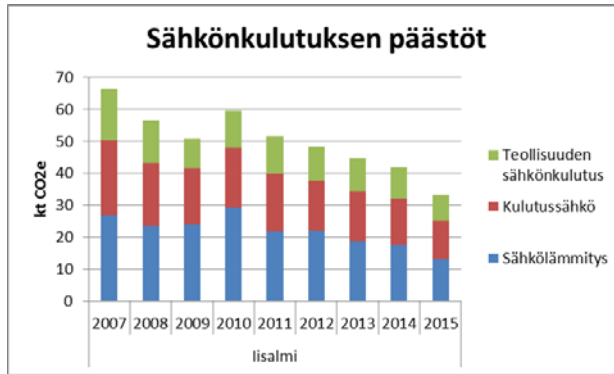
lisalmen khk-päästöt
v. 2007-2015: **-20 %**

lisalmen
asukaskohtaiset
khk-päästöt
v. 2007-2015: **-18 %**

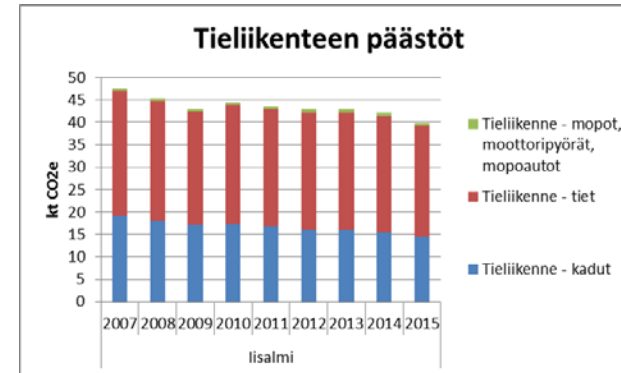
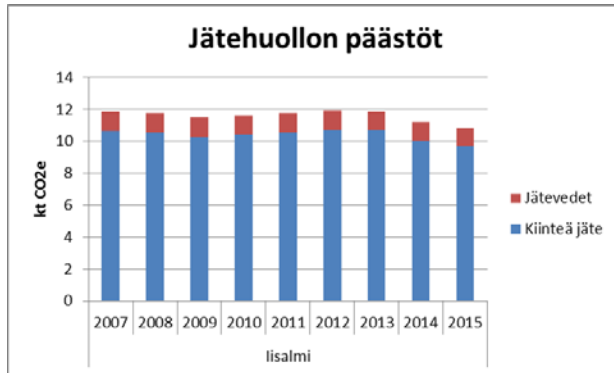
lisalmen kasvihuonekaasupäästöt (2/4)

- 50 %

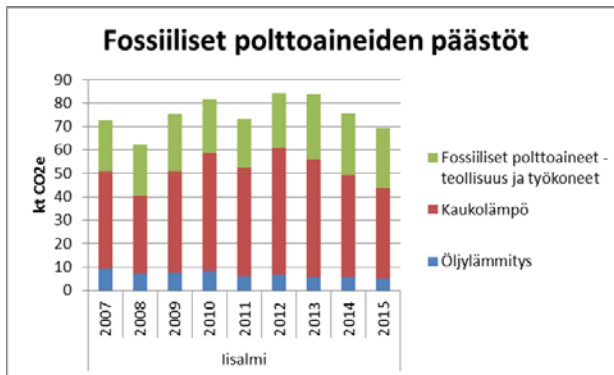
- 2 %

- 9 %

- 16 %

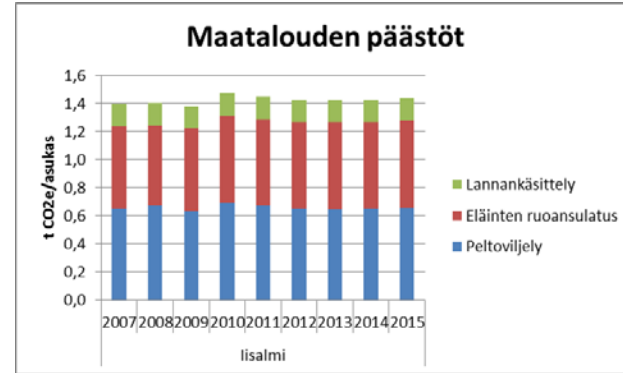
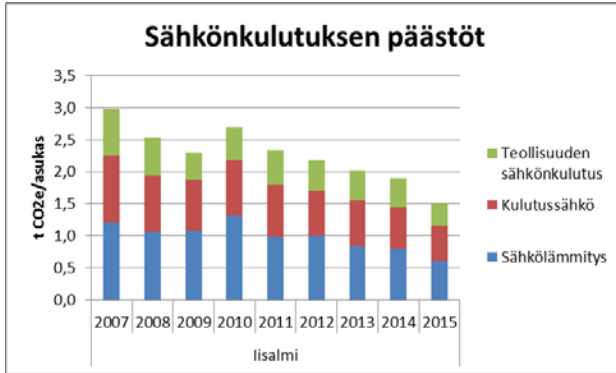
- 5 %

Kokonaispäästöt sektoreittain

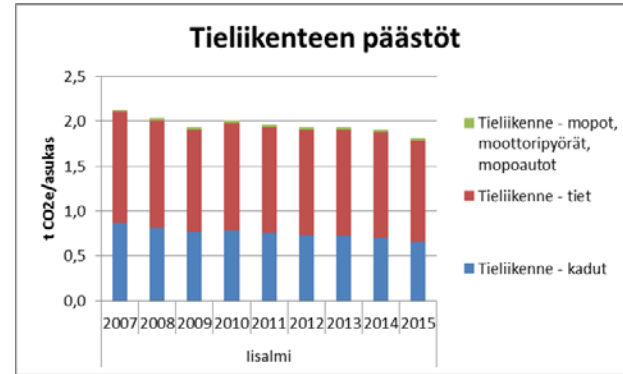
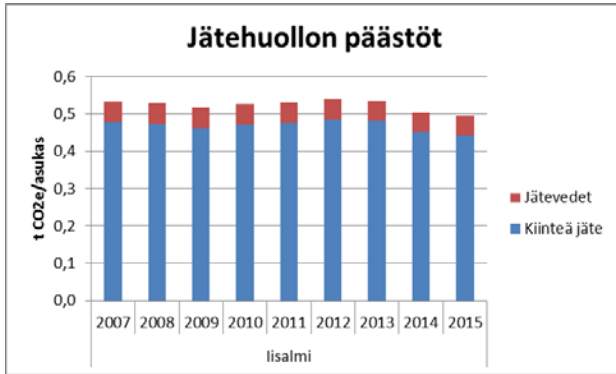
lisalmen kasvihuonekaasupäästöt (3/4)

- 49 %

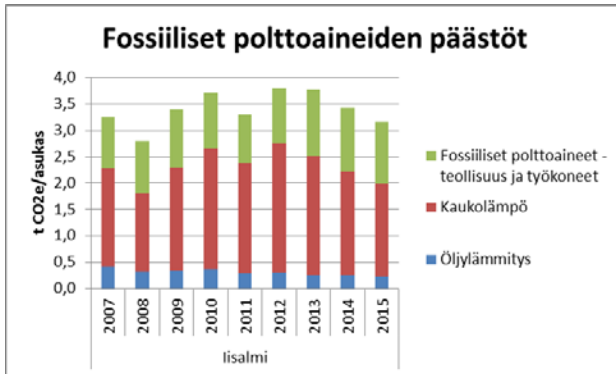
- 3 %

- 7 %

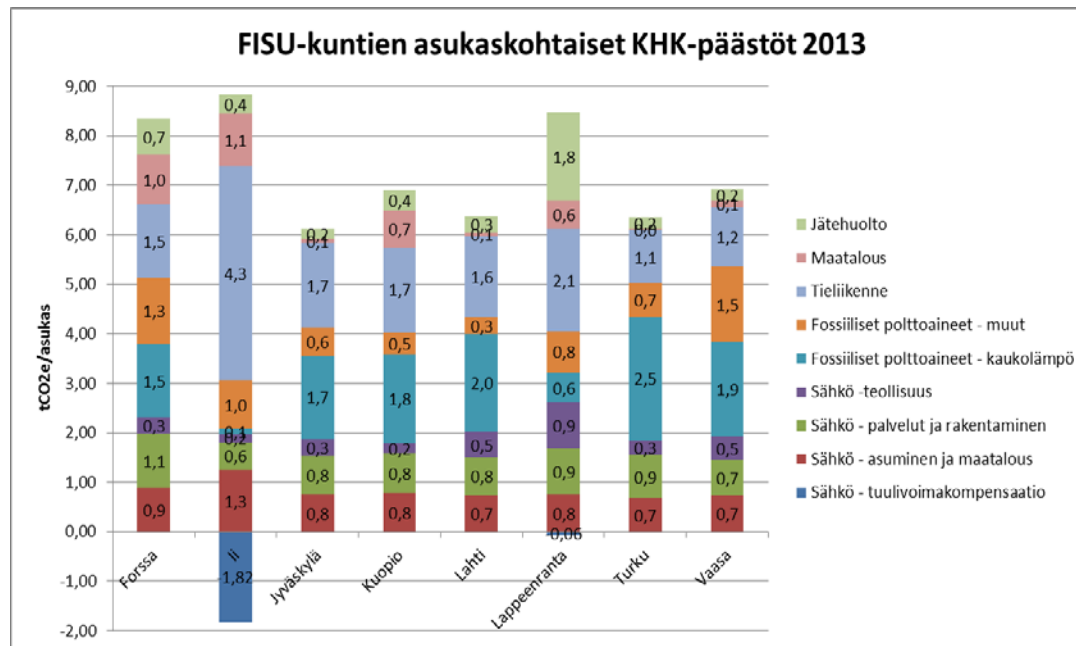
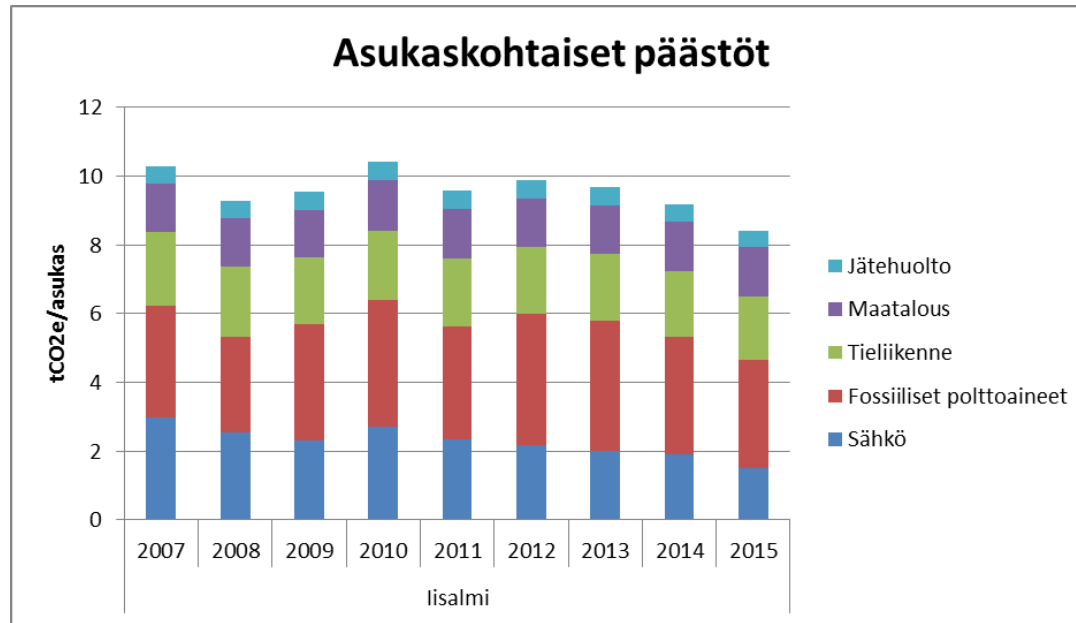
- 15 %

- 3 %

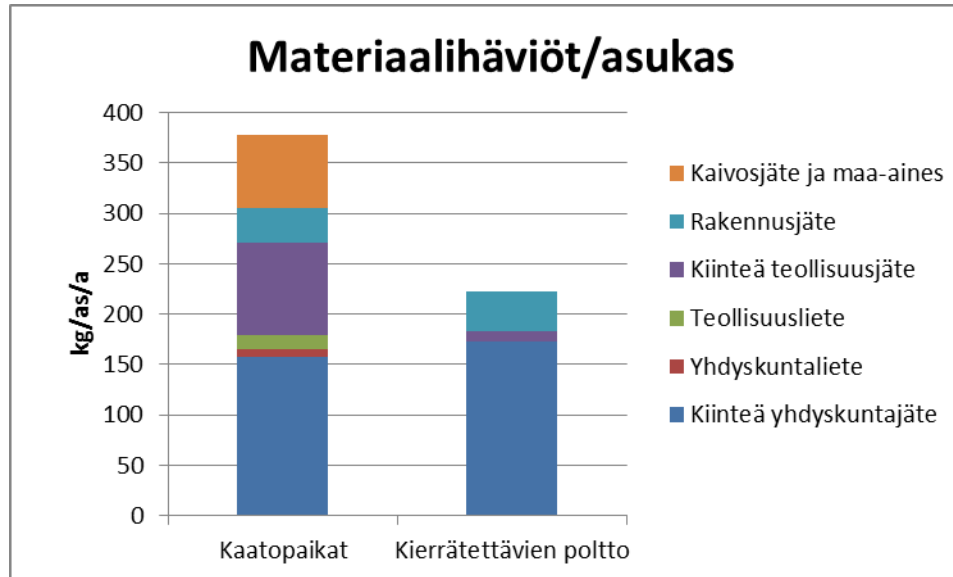
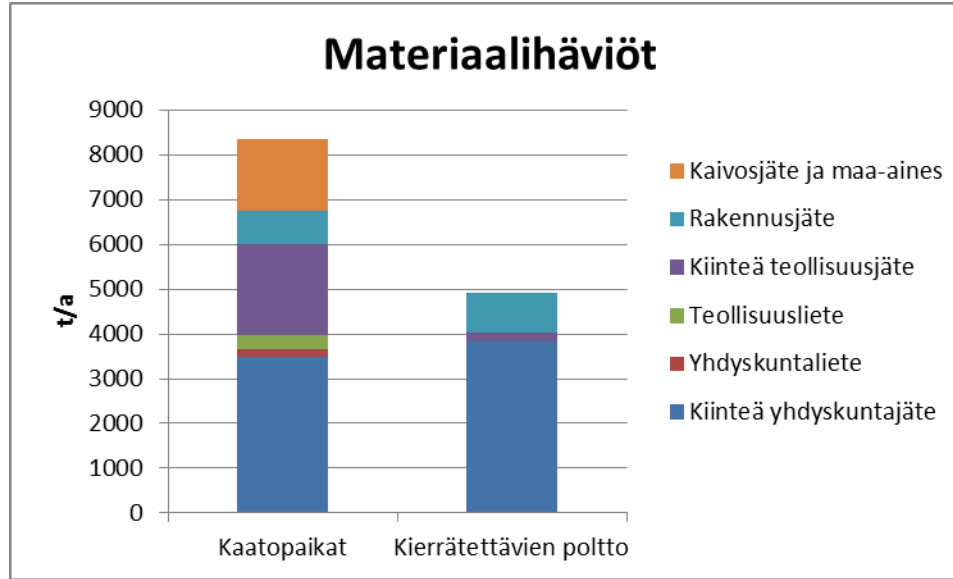
Asukaskohtaiset päästöt sektoreittain

lisalmen kasvihuonekaasupäästöt (4/4)

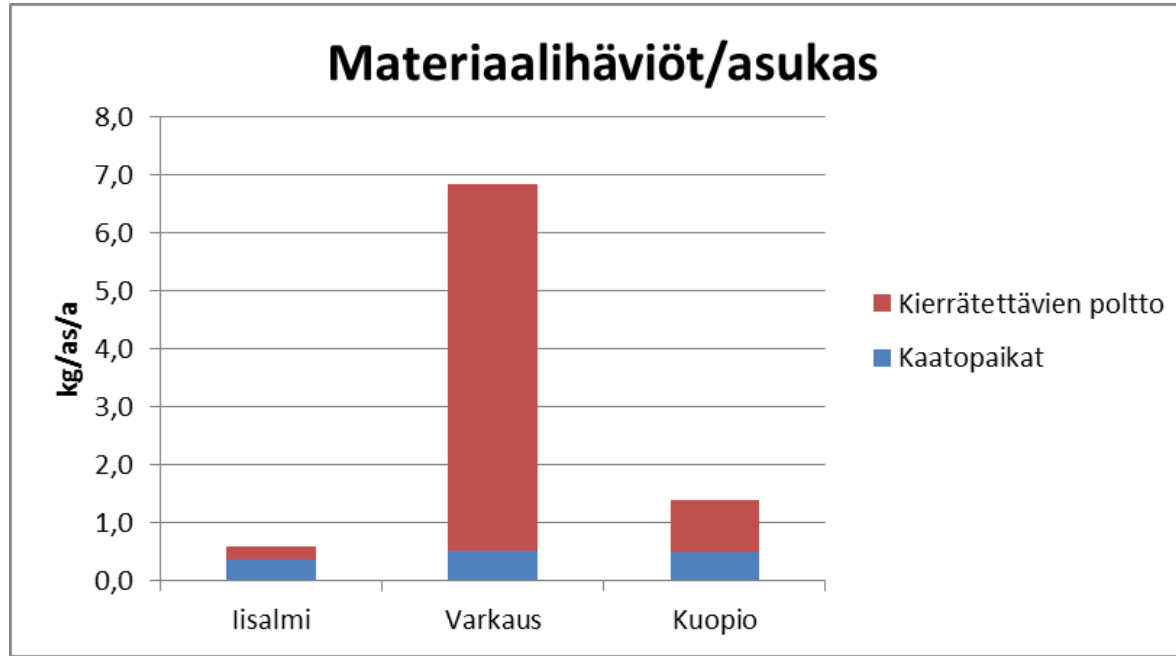

**Vertailu
Fisu-kuntiin**

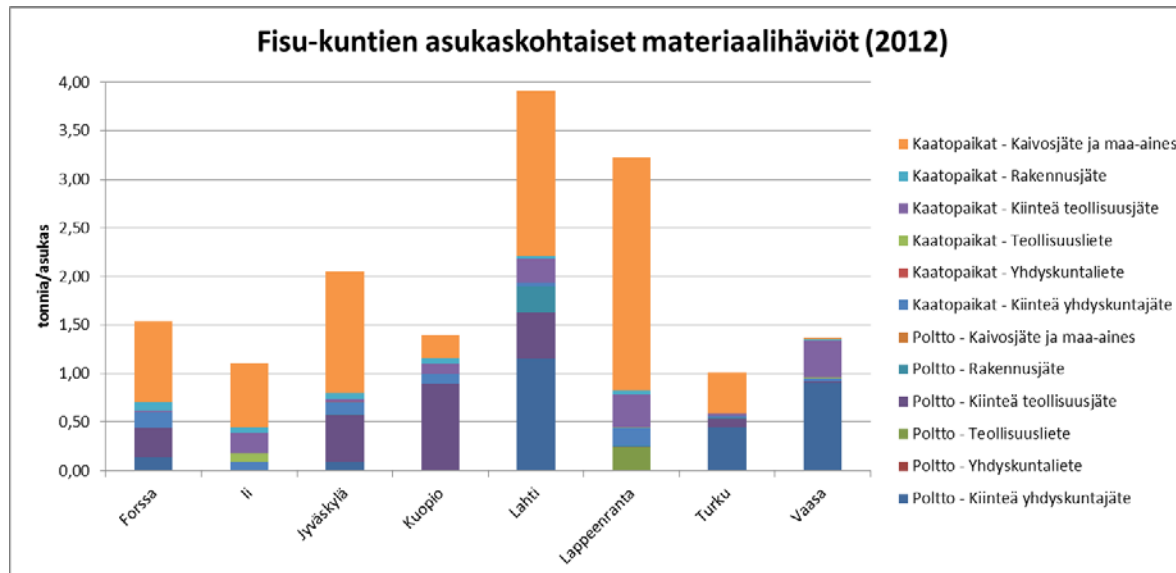
Iisalmen materiaalihäviöt

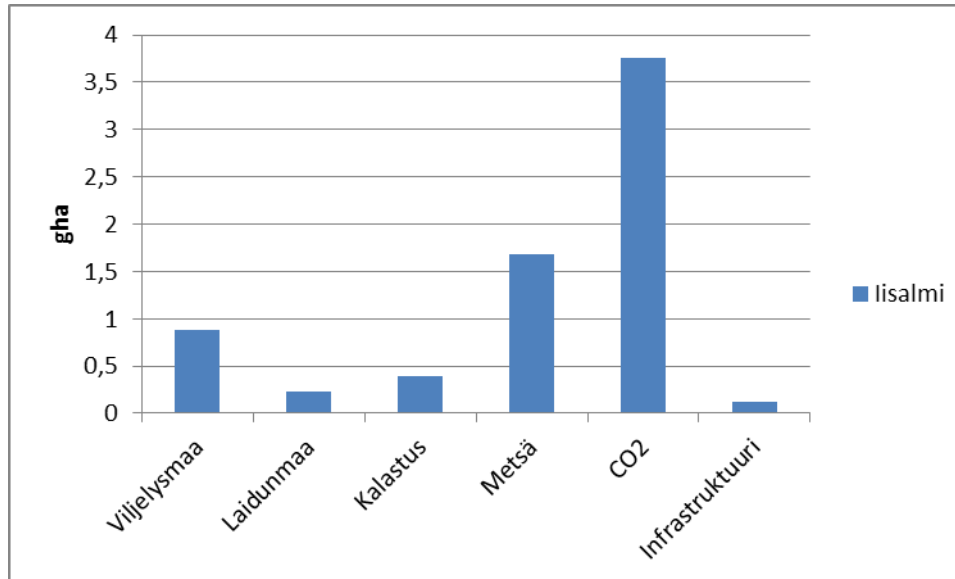
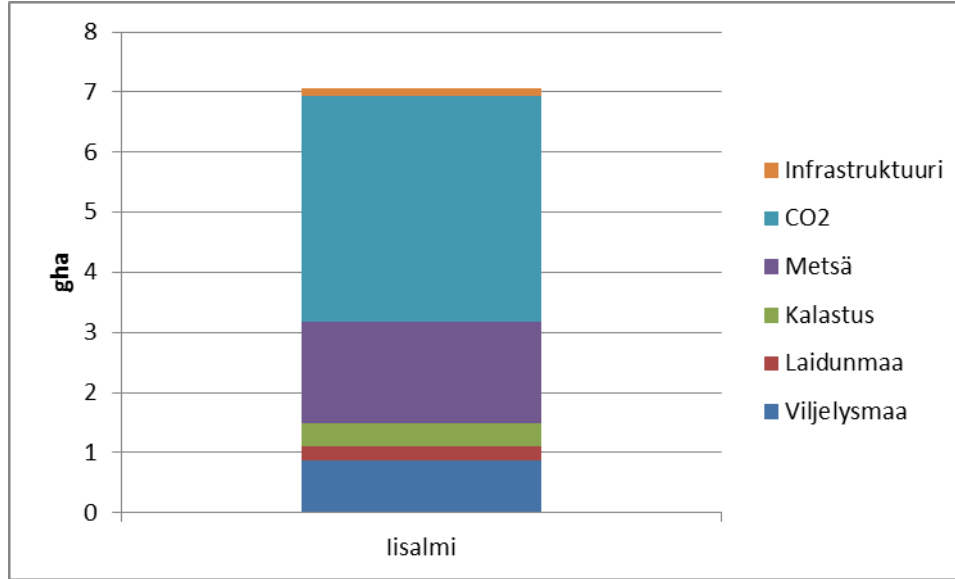
KierRe-kuntien materiaalihäviöt / asukas

Vertailu Fisu-kuntiin

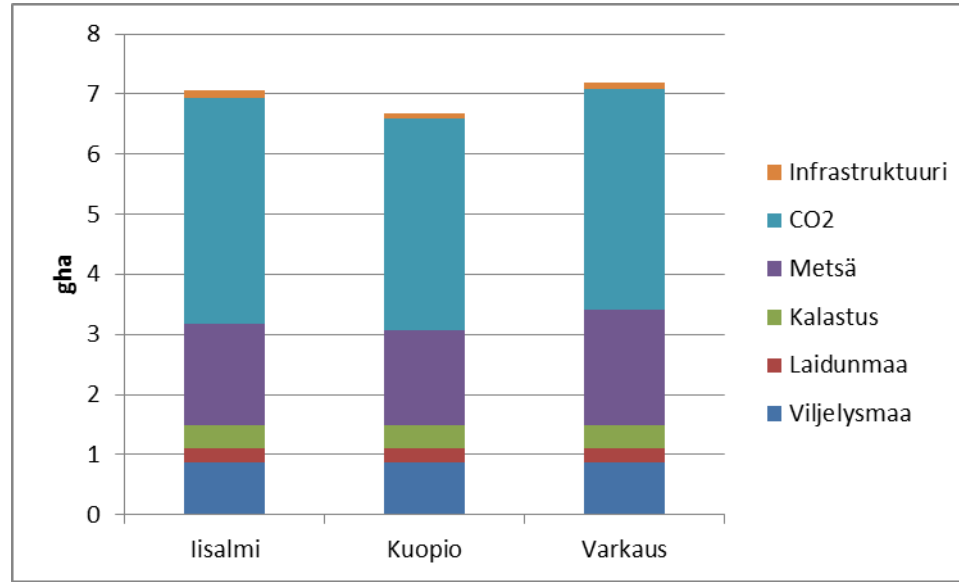

lisalmen ekologinen jalanjälki

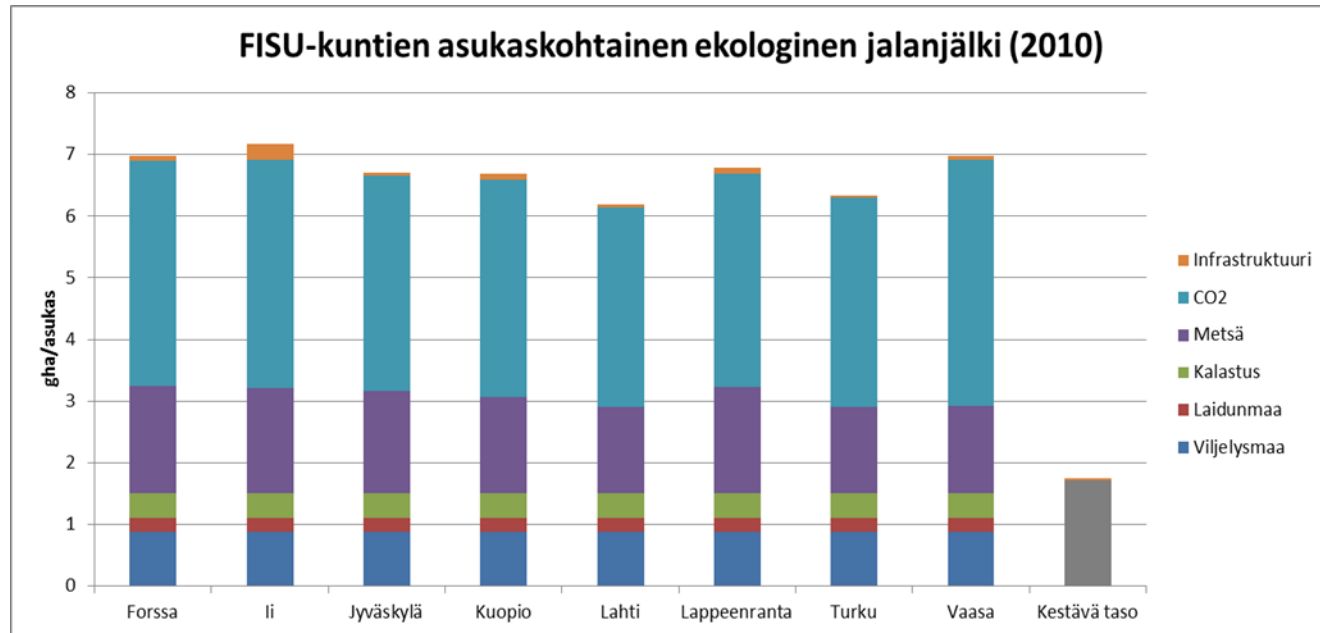

KierRe-kuntien ekologinen jalanjälki

**Vertailu
Fisu-kuntiin**

Pääindikaattoreiden kuvaus

Kasvihuonekaasupäästöt (CO₂, N₂O, CH₄: tCO₂e/asukas)

- Sähkön päästöt kulutusperusteisesti
  - Valtakunnallinen päästökerroin
  - Tuulivoimantuotannosta kompensatio
- Fossiiliset polttoaineet (kaukolämpö, erillislämmitys, teollisuus, työkoneet)
  - Polttoöljy (kevyt & raskas)
  - Nestekaasu
  - Maakaasu
  - Kivihiili
  - Turve
- Tieliikenne: Koko kunnan alueen tieliikenne
- Maatalous: Peltoviljely, tuotantoeläimet & lannankäsittely
- Jätehuolto: Kaatopaikat, kompostointi, jätevedet

Materiaalihäviöt (t/asukas)

- Kaatopaikoille loppusijoitettava jäte & uusiutumattomien poltto
- Sektorijako: kiinteä yhdyskuntajäte, kiinteä teollisuusjäte, yhdyskuntaliete, teollisuusliete, rakennusjäte, kaivosjäte ja maa-aines

Ekologinen jalanjälki (gha/asukas)

- Ruoka: kulutusperusteisesti viljelysmaat, laidunmaat, kalastus
- Metsä: puutuotteet ja energiapuu
- CO₂-päästöt
- Infrastrukturi
- Kestävä taso 1,74 gha/asukas (FISU-kuntien keskiarvo 6,6 gha/as.)

Mahdolliset täydentävät indikaattorit KierRe-hankkeen aikana

- Ylätason indikaattoreiden täydentäjiä, jotka tuovat konkretiaa
- Ymmärrettävyys
  - Selkeästi käsitettäviä mittareita, jotka paremmin kannustavat toimenpiteisiin
- Tarkkuus
  - Mitattavuus: todellista paikallista kehitystä todentavia
  - Indikaattoreiden taustatietojen saanti varmistettava
- Ajantasaisuus
  - Ylätason indikaattoreissa vuosien viiveitä, indikaattoreiden päivitys tiheämpää
- Esimerkkejä:
  - Sähkölämmitteisten omakotitalojen lukumäärä tai pinta-ala
  - Kaukolämmön päästökerroin, kaukolämpöverkon kattavuus
  - Sähköautojen lukumäärä
  - Henkilöautojen keskipäästö
  - Verkkoon kytketyt aurinkosähköjärjestelmät
  - Tuulivoimantuotanto
  - Polttoöljyn kulutus
  - Biokaasun tuotanto
  - ...